

Előfizetési feltételek

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:

Földes Ede
könyvkereskedése

Beth' n-utca 2. sz. alatt,
hova úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bírmentesen küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A nagyváradi eset.

(B.) Miután Szolnokon Kossuth Ferenczet dícsőitették a Barabás Béla fülé hallatára, Barabás Béla elment Nagyváradra — Kossuth nélkül. Mi se természetesebb, mint hogy a váradi függetlenségi Barabásnak adtak igazat. Ezzel hát rendben volna a dolog. De más oldala is van ennek a váradi ünneplésnek, melynek árnyát véresre vert fejek, kemény botütések nyomai, sűrű kard-apások, tegladarabok s a személyeskedésig ható végtelen elkeseredés kepezik. Tudnivaló, hogy csöndesebb, nyugodtabb temperamentumu politikusok és elbarátok sehol a világon nincsenek olyanok, mint a függetlenségi harcziások és e tekintetben hihetőleg a nagyváradiakat illeti meg a palma. Bizonyára ez a csöndes, higgadt szellem batorította fel annyira a váradi szabadelvűket, hogy a közszertetben álló képviselő meghallgatására ajtatos meutben kivonuljanak. Nem mutat ugyan valami nagy foku bizalomra, sőt a közszabadság iránti hitre sem, hogy a szabad megjelenést rendőri assistentiával kísérlették meg. Én ugyan sohase láttam, hogy alkotmányos érzelmu polgárok ne hasonló szellemu, ámbár más politikai párti polgártársaik jogtisztelő érkeiben, hanem rendőrkardok élében keressek testi biztonságuk védelmet már előzetesen is. Már pedig, úgy olvasom s Barabástól úgy hallottam, hogy rendőri kordon között jelent meg testületileg a szabadelvű part. Elámulva kerdek: mire való volt ez a testületileg való megjelenés?! Eihalgattni Barabást? ellene tüzelni az utca népet? Nem értem; lehet, hogy Nagyváradon különleges viszonyok, különleges helyzet van. Én úgy vélem, hogy ott eleget tett a függetlenségi part bekes része, midőn Barabás harczi irányja ellen tiltakozik és eleget tesz a választó polgárság szabadelvű része, ha szintén tiltakozik az ellen, hogy Nagyvárad képviselője, ki annyit hangoztatja az ország közveleményét, nem hallgat kerülete óhajára, hanem ilyen szerencsetlen helyzetbe sodorja társaival együtt az országot. De verekedést idezni elő erőszakos helyfoglalással, sőt egyáltalában a megjelenéssel, czéletalan és helytelen dolog. Igaz ugyan, hogy pld. Ugron Gábort is megdöbaltak egyszer, ilyen politikai szereplése alkalomával, de hát ezt nem a szabadelvű pártiak „testülete” csinálta s nekem egyszerűen csak az ellen van kifogásom, hogy szabadelvű pártiak olyan eszközöket használnak nevezetk és erzelmeik kifejezésére, melyhez

rendőrkardok, botok és tégladobások adjak meg a szomorú finalet. A nyugodt ömerzet, az igazságban való hit s a nemes eszményekben való erős bizalom nem szorul ilyen támogatásra és azt legkevesebbe fogadom el indokul, hogy Nagyváradon csak az erőszak a veszélyes megtámadtatás ellen való védekezés szüksége miatt vettek igénybe a rendőrséget. A hol ilyen izgott, sőt veszedelmes helyzet van, ott ne engedje meg a hatóság mindaddig az ilyen gyülekezést, a míg teljes garanciát nem nyer az iránt, hogy a politikai elvek fejtegetése nem nyer teljes súlyt és igazi ervenyt — fejbetörésekkel, agyonütésekkel, s mert akkor ez már nem szabad ország, hanem a terrorizmus országa volna, a mit pedig pártkülönbösg nélkül nem szabad megengednünk, ha jogtisztelő polgárai vagyunk a hazának.

SZEMLE.

Hock János alapigazságai. Hock János kőbányai plébános, orsz. gy. képviselő, volt nemzeti párti műpártoló, egy ragyogó beszédben kijelentette, hogy nem támogatja a kormányt és kilep a szabadelvűpárt kötelekéből. Az ellenek óriási tapsal honorálta elhatározását s miután Beóthy Ákos úri non chalanceal balkezével szorította meg Hock jobbát, az ellenek nagy része Polónyival élén gratulált a fényes szónoki sikerért. De jól mondta Hódossy Imre, a volt nemzeti párt egyik vezér tagja, hogy ha a retorikai festeket leválasztja az ember, az ellenetek tömeget s az alapigazságok kontrasztját találjuk meg beszédeiben. Azt mondja Hock, neki nem kellett a katonai javaslatok eddig sem és csak Széll Kálmán kedvéért türe azokat. Nyomban bevallja azonban, hogy Széllnek pozitív eredmények helyett csak negatív sikerei voltak! Ugyan? hát e negatív sikerek kedvéért tamogatta Széllt, meg a katonai javaslatok aran is?!

Amíg a katonai javaslatok a szönyegen voltak, addig Hock tamogatta a kormányt. Most hogy a javaslatok nincsenek napirenden, most nem támogatja a kormányt szemelyi okokból, holott kijelentése szerint csak tárgyi politikát fog folytatni! De miután most nincsenek katonai követelések és így az ellenállás tárgya megszűnt, hogyan lehet mégis az obstrukció pártolni?! Ennek megmagyarázása csakugyan retorikai figurák kelleneek!

Hock szerint a volt nemzeti part szabad kezét biztosított magának, hogy a véderő vita alkalomával a katonai reformkérdéseket akár pártkérdéssé tehesse. E fontos kérdésben tehát Hock kezei a pártban maradás esetén sem voltak megkötve. Mégis azzal végezte beszédét, hogy most „a pártfegyelem bilincseit” akarja összetörni. Furcsa ellentmondás! Előbb azt állítja „mi eddig sem voltunk bilincsekre verve”, azután: „néz-zetek, én most pártbilincseket török össze”!

Hock beszéde különben legkellemetlenebbul volt fegyvertársait, a volt nemzeti pártiakat ériutette, holott sem ők, sem a velök egyesült nagy szabadelvű párt tagjai híven örzik és becsületesen munkálják a nemzeti feuszges eszményeket s védik a nemzet szent érdekeit, ha nem is oly heves tuzásokkal és szamitasokkal mint Polónyi et courantes.

Hock után Vészi József. A „Nemzeti Szalokban” a hol t. i. igen szép és kevesebbe szép kepeket szokas kiállítani es eladogatni, tudvalevőleg Hock volt az első arrangeur. Miért, miért nem, azt az Andrássy grófok tudják, Hock elment es jött Vészi. Ugyancsak ő lett a Széll Kálmán formulának legaposabb tudósa és magyarázója. Nagyon eszes, fürgé, elmés, de nem tulságosan simpatikus. Beóthy Ákossal versenyezett az angol parlament szokasainak, határozatainak tudásában, de Beóthy souverén feuseggel nézte le. Nő most keblere ölelheti. A „Budapesti Napló” „V” betűs fő ciklikiroja s egyszersmind főszerkesztője lapja olvasóinak rohamos fogyasat tapasztalhatta, elment tehát a szabadelvűpárt kaszinó osztályába Weisz Berthold udvari tanácsossal. Meglehet, hogy nem találtak eléggé szellemesnek ötleteit a nyári szezonban erősen leapadt számu kaszinó tagok, sőt az is lehet, hogy tulságos ötletesnek tűnt fel, elég az hozzá, hogy legjobb ötletnek az tetszett, a midőn a nepparton es Beóthy Ákoson keresztül szokve, szépen letelepedett Olay Lajos elé es július 13-án, egy végtelenül forró napon, kijelentette, hogy ő nem bizik gr. Hederváryban. Lépeze indokaul, a függetlenség harczi pártjának methodusát használva, „fölteveseket” emlegetett, t. i. miután tényeket nem hozhatott fel, kijelentette, hogy ő felteszi Hederváryról ezt is, azt is s miután a miniszterelnök nem sietett őt meghívni a miniszteri coupéba, hogy az utazás óráit szellemes csevegéssel rövidítse, sőt még csak nem is reflektált a „horvát vérese olajjával szájában” című képes hasonlatára, Vészi urat — mely sajnálatunkra —

TÁRCSA.

Dal.

Nem panaszkok, szép álmaim
Vissza úgy se' térnek,
Mért volna hát uosuntig
Szomorú az ének!
Legyen a dal vig csapongó,
Hadd hallja a csalfa!
— Balgáság vón, a mi elmúlt
Buslakodni rajta. —

Szól a nóta, vígan vannak,
Dalolnak a lányok;
Már galambom én utána
Soha soh'-se' járok,
Találók én a vidéken
Szébbet, jobbat nálad,
Találók én kebelemre —
Illő virág — szalát!...

Tolvaly Géza.

Emléksorok cigányaink multjából.

Irta: szentkatolnai Bakk Endre.

— A „Közérdek” eredeti tárcája. —

Nincs nép, mely a magyarnak évszázadokon át jó és balsorsában oly híven résztvevője, öröme és bánatának zenéjével oly hű kifejezője, mint a cigány. Multja van e népnek más sok tekintetében is.

Nem veszi azért rossz neven olvasóközönségünk, ha

e nép multjáról is lapunk hasábjain egy néhány emléksor előfordul!

Általános velemény az: hogy Egyptomból származtak Kisásziába s onnan pedig Európába.

Huszthy (Ó- és Uj-Dacia 147. l.), Aveninus iratai folytán, azt meséi: hogy midőn Herodes Bethlehem városában s környékén Jézust halálra kereste s az angyal i telem után sz. József a kis Jézus és Mariával Egyptomba menekült, a cigányok elei ott a bujdosó sz. családot szállásra nem fogadván bé, azért azzal büntetetttek: hogy folyton bujdosanak es vándoroljanak egyik helyről a másikra; s ezen átok következtében bujdosnak volna ki Egyptomból Eóázsziába! —

Ugyan Huszthy a jelzett művében (149. l.) említi: hogy Timar chán Bajazet török szultannal Anguria mellett 1412. jul. 1-en megütözven, ezen ütközet után következő iszonyu verengzések es pusztítások következtében menekültek Európába a jelzett város körül lakott cigányok.

Az Alduna felől jövet Moldvaországba 1416-ban mutatkoztak, hazánkban pedig 1417-ben jelentek meg. „Mihály herceg” volt a vajdájok, a ki különféle kiváltságokat kapott a királytól s szabad költözködesi jogot népe számára Zsigmond vette legkivált őket pártfogásába 1425-ben.

Egyptombóli származásukat némileg igazolja a magyar elnevezésök is, mint a magyar őket Pharaó népének nevezi. Ulászló 1496-ik évi Decretumában is „Pharaones”-ek neveztetnek; a király elrendelvén: hogy a cigányok

társaságából 25 sátorblya választassék el s fegyvergolyók s más hadiszerek készítésére a pécsi püspök részére adassék (Fridwaldszy Mincrolog p. 33.). 1558-ki art. szerint a cigányok vajdája régi szokas szerint minden egyes cigánytól maga részére csak 1 frotot vehetett egy év alatt; sz. György napján 50 denart, sz. Mihály napján ugyanannyit. 1558-ki 8-ik Decretum eltörölte örökre a cigányok minden adóját, de a cigányok ezen adómentessége a haza többi lakósi serel-mére leven, később eltöröltetett, megadóztattak s adójokat a vajdájok szedte be es szolgáltatta be az ille- tekes helyre.

Bejövetelek után igen sokáig valamit más helyeken, úgy csak egy vajdájok volt Erdélyben is, kinek évi taxát fizettek; de ezen tisztség országos törvennyel eltöröltetett (1588. 8. Decr. 1600. 20. Jul. art.). Az Approb. P. 3. T. 58. A. I-ban erre vonatkozólag következő erdekes törvény áll: „A Czigányoknak, hogy kö-zönségesen az Erdély Országi birodalomban egy kivált-kepen való Vajdájok légyen, kinek esztendő által adó-fizetéssel tartozzanak, valamely fundamentum nélkül való abususból csuszott volt be nemely időkben; mely nem csak annak a nyomoruit nemzetsegnek rajta való sok huzásával, vonásával elviselhetetlen terhere volt, de sőt a nemzeti praerogatiának es jobbágyaknak bírasában való jurisdictionának proejudikált; melyre néve penitus tallaltatott egy néhány rendbeli Constitútiói által az országnak; mindazáltal idézült nehai időkben Rakóczy György fejedelem Urunk kegyelmes requisitio-jára, az országnak es annak fejedelminek, noha idegen nemzetből ez országba származott, de sok szükséges

a szabadelvűpárt elveszítette. Kerülete különben szomszédos a Hockéval.

A két éves katonai szolgálatot sokan úgy kezelték, hogy miután a 3 évi szolgálat minden évében eddig 103.000 embert, összesen tehát 309.000 újonczot soroztak be, ezután csak 206.000 ember fog fegyver alatt állani és így az újonczok haza mehetnek egy évvel hamarabb, az állam pedig megspórol 103.000 emberre való kiadást. Pedig ellenkezőleg állana a dolog a 2 évi szolgálat esetében. Tudniillik évenként besoroznának — a mostani létszámot veve — 154.500 embert s azt a költséget, melyet eddig 3 évre felosztva viselünk, s mely alatt bizony nyögünk is, ezután 2 évre számítva fizetnők, a mi természetesen horribilis emelkedés volna, a mitől már csakugyan összeroskadnánk! Várjunk tehát még egy kissé e kérdéssel és ne sorozzuk be „a nemzeti követelések sorába”, mert oly módon találják teljesíteni, hogy „kódísak leszünk tőle”. A „Budapesti Hírlap”-nak igazsága van, hogy ne nyargaljunk neki vakon a két éves szolgálat babonájának s inkább vonjuk össze erőnket az igazi nemzeti követelésekre.

Az obstrukciós harcz folytatását határozták el azon függetlenségiek, kik f. hó 14-en Barabás Béla szállításán az ő elnökleite alatt tanácskozára összegyűltek. Ugy látszik, hogy a nagyváradi értelmiség s tisztviselők bizalmatlansági nyilatkozatait Barabás biztatásnak és bátorításnak magyarázza, hogy az ők nevében is csak obstruáljon tovább, vigán ad infimum.

A Kossuth Ferencz várműgyi értekezlete felmerült akadályok miatt nem tartatott meg.

A pápa állapota legújabb tavrati tudósítások szerint teljesen reménytelen, a halálos kimenetel minden percében várható.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter f. hó 14-en déli fél 1 órakor Bécsben váratlanul meghalt. A kitűnő államférfi a kelet ügyeinek alapos megismerésére fordította kiváló tehetségét kora ifjúsága óta. Magyarország keleti hivatásáról ő bírván hazánk államférfiai közt a legtisztultabb felfogással, méltán ruházta rá uralkodónk a megszállott Bosznia és Herzegovina kormányzását. Ez országok folytonos viszálykodásban élő s a műveltségben nagyon hátramaradt lakosságának lecsendesítése, gazdasági és szellemi téren való fejlesztése képezte tevékeny életének rendkívül nehéz de sikereiben gazdag hivatását. E téren elért érdemeit a művelt Európa egyhangulag elismerte s méltányolta annyira, hogy igen jelentékeny külföldi hangok ítélték Kállayt leghivatottabb államférfinak arra, hogy mint krétai alkirály ez elszakadóban levő török szigeten rendezett állapotokat létesítsen. Az elhunyt jeles államférfi nagybátyja volt Teleki Árvéd grófnak vármegyénk legképzettebb gazdájának s közeletünk egyik kimagasló alakjának s e szempont is indokolta teszi, hogy elhunytá fölött e szerény vármegyeyi közönség is az igaz részvét hangján emlékezzék meg.

szolgálatokat praestált tekintetire nézve vitéző Vallon Péternek életéig megengedett bírása azon cigányok Vajdaságának Tisztinek szokott jövedelmével együtt: úgy mindazonáltal, hogy sokadalmakon, városokon és egyéb helyeken darabontok vagy egyéb insolens emberek által ne kergettesse, fogdosassa őket, megadván ők is szokott Taxajokat; de rajta kívül, soha in perpetuam többé azon cigányok Vajdaságának tisztí fel ne vétetessék, és se Fejedelmek ne conferálják, se senki ne is sollicitálja sub poena violationis Constitutionum Regni; hanem a cigányoknak Possessori szabadosok légyenek azzal, akarjanak-e cigány jobbagyokon valami adót venni, vagy nem: és ha kiknek felesen vannak afféle jobbagyi, azoknak eleibe Vajdat vagy egyéb szolgálakat rendelni.”

A vajda előbb korlátlan urak volt a cigányoknak és élet-halál felett rendelkezett, később csak bizonyos rendőri hatalmat gyakorolt, őrizte a pecsétet, melyen egy nadaly és a szent-fa levele volt látható. Jelenleg a férfiak választják a vajdat, ki egy-egy csapat ura és vezetője. Minden csapatban van egy „czi-mut” nevű vénasszony is, kinek beleegyezése nélkül mi sem történik. A hazasságkötés a vajda előtt megy végbe, ki agyagkorsóból néhány csepp bort önt az előtte térdelő ifju pár fejére és a kancsót ezer meg ezer darabra töri; minél több a darab, annál boldogabb lesz a házaspár.

(Vége köv.)

Barabás Béla országgyűlési képviselő Nagyváradon tartani szándékolt beszámoló beszéde a politikai szenvedélyek kitérésére, tetteleg bántalmazásokra s a rendőrség és katonaság fellépésére szolgáltatott alkalmat. Verekedés, könnyű és súlyos sérülések s több elfogatás történt, mint ez mindig történni szokott, hol felzigatott szenvedélyek irányítják a tömeg cselekvését. Barabás Budapestre sietve az országgyűlésen panaszolta el a történeteket. Khuen-Hederváry Károly miniszterelnök nyomban megígerte, hogy a közbiztonság közegei ellen emelt panaszokat vizsgálat tárgyává fogja tenni.

A Strike.

Igazi strajk volt, az Iparos-Önkezőkör műkedvelői tetteik magukon, élvezték az összhangot, élvezték egy a darabot, mintha igazán igazi színesekkel állottunk volna szemben; ezt mondja a nagy közönség, a ki ezt a szíj előadását végig élvezte, s ha elgondolom, mikor a kritikus pennáját forgatom kezembe, hogy most már milyen bírálókat mondjak az előadás sikerére nevezve, mert ha egy műkedvelő társaság egy darabot úgy ad elő, hogy az a művésziesség színvonalára emelkedik, akkor ez már magában elég kritika; ha pedig az előadás sikere akkora volt, már mint csak művészetet lehet bírálgatni. Próbáljuk meg tehát őket lerántani.

A gyár munkásai Anselm (Csavasy Gyula), ki különben a virágkosar készítésével is kimutatta ügyességét s így látszik, hogy szép szemekert meg nagyobb strajkra is képes volna, eleveneséget és művészetet öntve játékaiba; strajkra tüzei a munkásokat Somvári gyáros (Albrechtovich Antal) ellen, ki komolyan, hűen alakítva próbálja megállani helyet és nem enged kedves nejeinek Anasztáziának (Szöllösi Emma), a ki egész rutinnal viseli a gyárosné szerepét s egész gyakorlottsággal forgott a színpadon, habár Max (Ott Oswald) fiara sok gondot kellett fordítani, ki szerepkörében ep úgy mint a létramászásban elég gyorsaságot fejtett ki s a közönség figyelmét magára vonni; de mégis csak győz az asszony, hiába vállalja magára a békés kiegyeztetést István bácsi (Gerendi Albert), ki egész tudását beleöntve ezen szerepkörbe, kimagasló szereplője volt az előadásnak. Kinek heveségét az ő kedves élete párja, Eszter (Ludvig Kata) háládatos szerepével és jó alakításával le tudta győzni, míg mellette lehetett; szóval a strajk kitör, rombol, pusztító heve elsepri a jóllét korszakát, hiába próbálja Angyalka (Rethy Anna), ki kedves jelenség volt a színpadon, atyja jóvoltából a veszélyt eloszlatni. Lajos (Gerendi Károly), ki rossz szelleme volt a családjának, halatlan és unszimpatikus szerepében jobb alakítást nem is tehetett volna; s fia Gyula (Gazdag Géza), ki kedvesen énekel és leánya Ágnes (Villányi Idus) kitől a színpadon még sokat várhatunk és kinek szerelme Kovács Jenő (Furka Mihály) iránt oly nagy volt, hogy szerelme örületté vált, no de Furka uram ezt nem tudja elfelejtetni velünk ha még olyan szepen is énekel a színpadon s akár milyen ügyességgel ohajtja elesábitani a mi kedvencünket Szikránét (Nagy Ella), kinek csak egy özőnével ömlöttek a méltóan megérdemelt virágcsokrok; ő volt a darab jó szelleme s fiatalosságának egész üdűsége öntötte szerepébe s még azért sem haragszik meg, hogy legutóljára emlitem fel a szereplők között, mert ha legelőször tettem volna, úgy elfelejtém, így pedig az egész kritikámon keresztül vonult s kellemes hangja még most is vissza-vissza csendül fülembé.

A strajknak vége, kibékül a rossz a jóval, segít ezen András (Laposán Kornél) uram is, a béke helyre áll s a főbíró (Pénczél József) szerepkörének tekintélyt szerezve, bezárja az előadást, de nem a mulatságot, a mely a reggeli órákig tartott és sok szívnek okozott örömet és megint ezek örömet.

C. Á.

Vegyes hírek.

— **Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy előfizetésüket megújítva bennünket továbbra is támogatni sziveskedjenek.**

Munkatársainkat, különösen vidéki levelezőinket pedig arra kérjük, hogy vidékükéről szóló közérdekű hírekkel és közleményekkel minél gyakrabban keressék fel szerkesztőségünket.

— **Lázár István** tanár, lapunk főmunkatársa pár hétre Csurgóra utazott szabadságra.

— **Tüzoltó-egyletünk** a legrohamosabb léptekben halad azon cél felé, hogy az ország leghasznosabb tűzoltó egyesületei színvonalára emelkedhesek. A napokban jött meg a rendelt veszharang, mely a kollégium fedelére van felállítva. Megjött továbbá egy új szivattyú a melynek szükségessége nagyon égető volt. Örömmel látjuk, hogy polgártársaink élet- és vagyonbiztonságáért küzdő tűzoltó egyesületet már csak pár lépés választja kitűzött céljától.

— **Tennisz-mulatság.** Mint értesülünk, a mulatni szerető fiatalok ma, ha az idő kedvez, ismét egy kedélyesnek ígérkező kis társas összejövetelt fog rendezni a sétatéren.

— **Fraknoi Vilmos** püspök, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője, Kolozsvárt az összes muzeumokat s könyvtárakat megtekintette. Ez alkalommal nagy elismerést fejezte ki az E. K. E. neprajzi muzeuma s szakszerű elrendezése s csoportosítása felett. Meggyőződött arról is, hogy az Erdélyi Múzeum helyisége szűk, tarthatatlan ez állapot s valószínűen oda lát, hogy a közoktatási kormány támogatásával oly nagyszabású épületet kap Kolozsvár, hol az összes muzeumok elhelyezést nyernek.

— **A pápa betegsége.** Jul. 10-én ismét mellcsapolást végeztek a pápán. Az operáció könnyebbülést szerzett, a 93 éves agg szívós élettereje még csodát mivelhet.

— **Tüzérek városunkban.** A kolozsvári 32. tüzerczred f. hó 14-en városunkba érkezett. A tüzérek egy napi itt tartózkodás után a rendes évi lögyakorlatokra Nagyszebenbe mentek. A tüzérek ideérkezésekor a Fürdő-utca és szenater sarkán Walter Emil főhadnagy lova valamitől megijedt és fölagaskodva az éles kövezetre esett. A főhadnagyot, ki súlyos lábuzódást szenvedett, kedden vitték vissza Kolozsvárra.

— **Zivatar, villámcsapás.** Kisenyed községben f. hó 10-én oly nagy zivatar keletkezett, hogy a villám 3-szor egymásután becsapott Mark Vilma kisenyedi lakónő csübére, a mely teljesen porrá egett, elégett sok gazdasági szerszám is, de ember- és állatban kár nem történt. Videkünkön már egy hét óta folyton esik, az emberek a legnagyobb aggodalommal néznek a jövő termés elé, mert a sok esőzés árt a búzáknak és török-búzáknak, az emberek a szenát az esőzés miatt nem tudják behordani.

— **Circus.** Kedden este érkezett városunkba Kratejl jó hírű circusza. A szénateren felállított hatalmas ponyvasátrában tegnap tartotta megnyitó előadását. Jól szervezett társulata ügyes mutatványokkal nyújt szórakozást.

— **Betörés Gyulafehérvárt.** Irimie Nucz galaczi rovott előéletű paraszt Körner Ignácz irodájába behatolt, az asztaliókat feltörve, cca 120 koronát elemelt. Elfogták.

— **Tanügyi hírek.** A főgimnáziumi, real és kereskedelmi iskolák üres tanszékeire az idén annyi tanár pályázó jelentkezett, hogy a miniszterium a pályázóknak alig 10 százalékát tudja alkalmazni.

— **Elemi iskolai főigazgatók.** Tervben van, hogy az elemi iskolák kerületekbe osztassanak s a legjelesebb elemi iskolai igazgatók és tanítók közül az elemi iskolai kerületekhez főigazgatói állásokat szerezzenek, kik egy fizetési osztályal az igazgatók felett lennének. Kérdés, hogy a tervet hogyan lehet egyeztetni a tanfelügyelőségekkel, mert a főigazgatók beállítását esetén a tanfelügyelők hatásköre csak irodai munkásságra szoríttatik vissza.

— **A tudóvészről** a porosz birodalmi orvostársaság szakbizottságának Rossel berlini tanár által adott jelentése szerint megállapították, hogy atvihető szarvasmarháról emberre s viszont. Óvakodni kell tehát a forralatlan tej évezetétől, mely legkönnyebben terjeszti az emberekben a szarvasmarháról átvitt tudóveszt.

— **Micsinai.** Még élénk emlékezetében van olvasóinknak a hírhedt posta-tolvaj esete, ki a postát közel egy fél millió koronával akarta megkárosítani. Micsinai ügyében f. hó 14-en volt a főtárgyalás Budapesten. A bíróság Micsinait 4 évi fegyházra ítélte. Ugy az ügyész, mint a vádlott felelőzetést jelentettek be.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY, TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

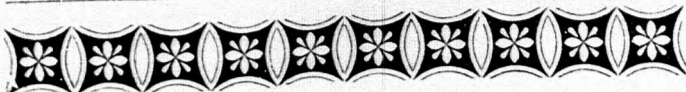
Számos elismerés és bizalom nyilatkozat igazolja azt, hogy

TÁNGEL JOZSEF
női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű árak lesznek kiszolgálva.

Hirdetéseket!

felvesz a kiadóhivatal:
Földes Éde könyvkereskedése Bethlen-utca 2.

Pályázati hirdetmény.

Járársomban a csekelaki körjegyzői állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §. illetve az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-a értelmében felszerelt, s eddigi alkalmaztatásukat igazoló pályázati kérvényeket esetleg felsőbb hatóságuk útján folyó év július 24-én délután 4 óráig annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A körjegyzői állás javadalmazása:

1. Körjegyzői fizetés	800 kor.
2. Körjegyzői futárdíj	140 "
3. Szállás bér	220 "
4. Irodai tartási átalány	136 "
5. Esetleg közgyámi fizetés	180 "
6. Fűtési illetmény	116 "

Összesen: 1592 kor.

és a szabályrendeletileg megállapított díjak a magánmunkálatok után.

A választási határidő később fog kitűzteni. Marosújvár, 1903. július hó 4-én.

Böjthe Kálmán,
főszolgabíró.

247 3-3

530. szám, II-1903.

Hirdetmény.

Alsófehér-vármegye közigazgatási bizottsága 1903. évi május hó 13-án 1536 szám alatt kelt határozatával a balázsfalva-vere-segyházi törvényhatósági közút 3-4 km. szakaszán újból építendő Véza patakhid felépítését 1874. kor 47 fill. erejéig engedélyezte.

Ezen munka kivitelének biztosítása czéljából az 1903. évi július hó 31-ik napjának délelőtt 10 órájára a nagyenyedi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fen-

tebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a közölt nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz adják be; későbbben érkezettek figyelembe nem vételnek.

Az ajánlathoz az engedélyezett költség összeg 5%-ának megfelelő bányapénz esatolandó.

A szobanforgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthető.

Nagyenyeden, 1903. július hó 10-én.
Magyar kir. államépítészeti hivataltól.

Alsófehér vármegye m. kir. államépítészeti hivatal.

250 1-1

Nem lesz több ilyen ritka alkalom az életben, hogy csak 2 forint 96 krajczáért a következő pompás áru gyűjtemény megszerezhető:

12 darab csak 2 frt 96 kr.

1 nikkell horgony-rem-zsebóra, pontosan járó, 3 évi jótállással; 1 valódi goldin vagy nikkell páncél-lánc; 3 drb valódi goldin gyűrű legújabb fazon, simli brilliáttal; 2 legfin goldin nyakkendő; 2 valódi goldin ujdívatu fülöngy; 1 tok a horgony-órához; 1 párisi módszerű goldin mellű; 1 goldin vagy nikkell függelék a lánchoz. — Nem tetsző kieserítetik, vagy a pénz visszszáratórtatik, tehát rizikó kizárva. Más hasonló hirdetés utánzat.

Mindezen pompás ékszer a horgony-rem, órával együtt csak 2 frt 96 kba kerül.

Kapható készpénzfizetés v. utánvét mellett

KAPPELLNER & HOLZER

óra- és aranyeműk en gros gyári raktárában

Krakau, Dietelsgasse 68. (Oesterreich)

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

70 22-52

Bálint János szövőgyáros Nagyenyeden.

A hazai ipart pártoló nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe ajánlja, az általa ezen városban már 15 éven át gyártott több bel- és külföldi kiállításon kitüntetett s mindenki által előnyösen ismert áruit és pedig:

Női és férfi mosó ruhászövetek, szoknyák, kötények, függönyök, ágy- és asztalterítők, nyári paplanok nagyok és kicsinyek, ágyneműkhez és ruhákhoz diszítő betétek, fehér és színes kamuka abroszok, asztalkendők, asztalfurók, tálcakendők és törölközők.

Kamuka asztalneműk és törölközőknek megrendelés szerinti szövését is elvállalja s azokhoz beverőnek a házi fonalat elfogadja.

196 18-29

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYAR RÉSZV.-TARS.

NAGYENYED.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.

PORKAPSZULAGYÁR.

DOBOZÁRUGYÁR.

Készít:

műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyvnyomdai kivitelben. Továbbá postacsomag és üveg-czimkéket, pecsétjegyeket, rajjelzőket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötőpapírokat és mindennemű gyógyszerész nyomtatványokat könyv- és könyvnyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben.

Pénzkölcsönt

szerez katonatiszteknek, egyéves önkénteseknek, magán- és államtisztviselőknél, nyugdíjasoknak, ugyisint kereskedők és iparosoknak **kezessel és kezes nélkül,** valamint ingatlanra minden irányban a legmagasabb összegig, legmegtanysabban és gyorsan olcsó kamattal és a legsekélyebb heti törlesztéssel vagy 3 hónaptól 75 évig terjedhető időre is, kezizalagra azonnali folyó-sítás mellett

VÁLASZBÉLYEG.

LAUFER és SÁMUEL

BUDAPEST, VII., Csengeri-utca 39 sz.

230 9-20

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolítottatnának 3 koronától. Az általam készített és **Párizsban első díjat nyert** fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Régi fogsorok átalakítottatnak.

Vidékiek 12 óra alatt kielégítettnek.

Fogorvosi intézet:

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. szám I. em.

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos: **LÖFLER EMIL.**

Foghuzás érzéstelenítve.

Tartós plombák.

Rendel: d. e. 10-12 és d. u. 3-7-ig

Fogtechnikai vezető: **GROSSMANN S.**

a párizsi fogorvosi akadémia kiállításán a keresztel diszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Mérsékelt árak. Részletfizetésre is. 224 9-30

szám.
léptekben
hasznosabb
sek. A nagy
y a kollé
bá egy új
egető volt.
es vagyón
csak par
a mulatni
ismét egy
revelt fog
és könyv-
összes mu-
z alkalom-
E. neprajzi
oportositasi
lyi Muzem
váloisintien
nogatásával
l az összes
ismét mell-
nyebbülést
neg csodat
ri 32. tuzer
A tüzekek
r logyakor-
deckerzése-
Valter Emil
askodva az
os lábzuó-
kolozsvára.
szésgben f. hó
llám 3-szor
edi lakosno
sok gazdar-
ar nem tört-
on esik, az
nek a jövő
ak és török-
s miatt nem
varosunkba
n felállított
ta megnyitó
mutatványok-
Nucz galaczi
odajaba be-
onat elemelt.
eal és keres-
annyi tanár
a pályázok-
Tervben van,
anak s a leg-
tök közül az
lasokat szer-
gazgatók fe-
hogyan lehet
a főigazgatók
e csak irodai
i orvostarsa-
ar által adott
ihető szavas-
kell tehát a
bben terjeszti
üdöveszt.
en van olva-
a postát közel
ltani. Micsnai
Budapesten. A
gy az ügyesz,

BERTALAN.

szévénytársaság

rugyár részvény-

k mellett

ig

sznek ki-

Szabadalmi szám: 16394.

BECK KÁROLY

szabad. ablakszellőztető-készülék készítő
BUDAPEST, VIII. József-utca 14 sz.

 BECK KÁROLY-féle ujonnan feltalált és szabadalmazott ablakszellőztető készülék.

Magyar gyártmány, mely most már felülmulta az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőzőket úgy czélszerűségben, jóságban, mint olcsóságban. Minden ablakra alkalmazható. Egészségügyi szempontból 45° által légvonat kizárva. Ablakszellőztető készülékeim használatban vannak a következő helyeken: Budapest, Nemzeti Kaszinó, Kossuth Lajos-utca. Keresk miniszterium Budán. Ref. főgimnázium, Deak-tér. Magy. kir. Ludovika. Kispesti áll. elemi iskolában s több kórházban és iskolában, a fővárosban s vidéken kitűnően bizonyult.

Ablakszellőzők 7 kor. 60 fillértől feljebb.

Költségvetések ingyen és bérmentve.

Több mint 30.000 darab már használatban van.

Számtalan elismerő level van kezemben, mely a t. közönség meglegedését nyilvánítja. Mertek vétel vegett szíveskedjek hozzám fordulni — Mindennemű épület és mülkakat munkát készítek a legjobb kivitelben.

Megrendelések úgy Budapesten, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 228 9-16

Szabadalmi szám: 16794

HAGENAUBER FRIGYES KÁROLY

ÜVEGEDZÉSI
és FESTÉSZETI
MŰINTÉZETE

BUDAPEST,

VIII. VIG-UTCZA 14. sz.

Legjobb referenciák
az eddig elszállított munkálatokról.

227 9-16

MAGYAR KERESKEDELMI IRODA

(tulajdonos: BOTH DEZSŐ)

Eszközök: mindennemű üzletek gyárak ipartelepek földbirtokok házak eladását és véveset úgy Budapesten, mint bárhol Magyarországon valamint kölcsönöket földbirtokra, házakra és személyhitelt váltókra.

Megbízható szolid vállalat.

Iroda: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 25a.

Törlesztéses kölcsön

*igénybevitelével szabadítsa meg magát a súlyos természetű kölcsönöktől. Ez oknál fogra jóakarólag ajánljuk, hogy a jelenlegi gabonákkal arányban álló **olcsó** s e helyi viszonyok figyelembevételével megállapított **érték** ^{3/4}-éig engedélyezni szokott kölcsönnyerés czéljából a birtokaira vonatkozó telekkönyvi kivonatait és kataszteri birtokváltókat hozzánk sürgősen beküldje. Ez esetben kölcsön **rövid időn belül** szabadon választható időtartamra szavatoljuk meg, ugymint: 10 évtől 70 évi időtartamra 4-5%-os félévenkénti törlesztésre, melyben már a tőke és kamat törlesztés bent foglaltatik.*

A kölcsönök előzetes félelvi felmondás után visszafizethetők, de az intézet részéről fel nem mondhatók.

Irevélre válaszbélyeg melléklendő.

225 9-30

Kerékpárok raktáron.

MALIK ZSIGMOND

kerékpár készítő és javító gyára
BUDAPEST, Légszesz-utca 2. szám.

Elfogad megrendeléseket a legjobb angol anyagból készült

kerékpárookra

2 évi jótállás mellett.

A legújabb modellű új kerékpárokat 140 koronáért szállítok.

Kerékpár alkatrészek raktáron.

Legegyszerűbb kezelésű automobilokra (motorkocsik), zománczozások, nickelézések, valamint minden e szakba vágó munkák a legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

226 9-16

Kerékpárok raktáron.